

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/141/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204084
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113204084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19C/189/2013-36 zo dňa 20. novembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu (ktorou sa žalobca od žalovaného domáhal zaplataenia náhrady škody vo výške 125 eur a peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 291,35 eur, vznikutej podľa tvrdenia žalobcu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica, pretože tento nerozhodol o žiadosti exekútora o udelenie poverenia v zákonom stanovenej lehote). Zároveň žalovanej súd právo na náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 2, § 19 ods. 1 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako i § 41 ods. 2 písm. i), § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku v znení platnom ku dňu začatia exekučného konania, pričom o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Súd vychádzal zo zistení, že podľa pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 7Er/79/2011 súdny exekútor doručil súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 03.02.2011 a súd uznesením zo dňa 23.05.2011 č. k. 7Er/79/2011-10 žiadosť o udelenia poverenia súdneho exekútora zamietol z dôvodu, že exekučný titul, ktorým bol rozhodcovský rozsudok bol neúčinný. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť. Podľa § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, keď za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Uvedené ustanovenie zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorá predpokladá splnenie súčasne troch podmienok, a to 1/ nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, 2/ vznik škody poškodenému, a 3/ príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. V predmetnom konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktoré

mu mali byť spôsobené nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica v exekučnom konaní, keď nesprávny úradný postup mal spočívať v tom, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie po uplynutí zákonom stanovenej doby s omeškaním viac ako 158 dní (v skutočnosti súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia dňa 23.05.2011, keď návrh na súd bol doručený dňa 03.02.2011, teda k rozhodnutiu prišlo o 108 dní). Súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia z dôvodu, že exekučný titul, ktorým bol rozhodcovský rozsudok je neúčinný. I keď súd rozhodol o žiadosti v lehote 108 dní od jej doručenia, o prípadnom prietahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prietahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd SR, či Európsky súd pre ľudské práva. V rámci exekučného konania má súd právo preskúmať dôkazy aj bez návrhu účastníkov, ako aj ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, či priebeh rozhodcovského konania, pričom exekučný poriadok určuje lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale nie na vydanie iného rozhodnutia o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade ak má súd za to, že nie je zákonný dôvod na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne. Súd zdôrazňuje, že pre rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zákonná lehota neexistuje, a teda nemožno konštatovať že v prejednávanej veci nebola nedodrzaná lehota na vydanie rozhodnutia (zákon v čase podania návrhu na súd lehotu neurčoval); zo skutkových okolností ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitný postup s ohľadom na to, že sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Podľa názoru súdu žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by počas doby od doručenia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do rozhodnutia o jej zamietnutí bol v neistote a hrozila mu akákoľvek škoda; nepreukázal tiež že táto doba viedla k strate jeho legitímnych očakávaní (že nastane zákonom predpokladaný stav), a že toto vyvolalo riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky, keďže v mnohých iných exekučných veciach žalobcu ako oprávneného bola spochybnená právomoc rozhodcovského súdu, resp. materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Je zrejmé, že o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo rozhodnuté, pričom v postupe Okresného súdu Senica neboli zistené žiadne pochybenia, súd konal riadne a bez prietahov - možno konštatovať, že konajúci súd sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Vzhľadom k uvedenému je zrejmé, že absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci (resp. nebol v konaní preukázaný), preto sa súd ďalej nezaoberal uplatnenou náhradou majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorých vznik navrhovateľ ani žiadnym spôsobom nepreukázal, a návrh ako neopodstatnený zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že odporcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu je potrebné dodať nasledovné:

Žalobca sa svojou žalobou z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Senica vo veci 7Er/79/2011, ku ktorému malo dôjsť k udeleniu poverenia súdnemu exekútorovi po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty v rozpore s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, domáhal náhrady majetkovej škody v celkovej výške 125 eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávok v období nečinnosti súdu. Zároveň si žalobca uplatnil i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 291,35 eur (55 eur za každý mesiac omeškania) s tým, že samotné konštatovanie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v § 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup žalobca videl v tom, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty s omeškaním viac ako 158 dní.

Z obsahu spisu súd zistil, že exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým bola Okresnému súdu Senica v konaní pod sp. zn. 7Er/79/2011 doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 3.2.2011, povinná bola G. W., nar. XX.XX.XXXX vo veci o vymoženie 271 eur s príslušenstvom a o žiadosti bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Senica sp. zn. 7Er/79/2011 - 10 zo dňa 23.05.2011 tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola zamietnutá. Exekučným titulom v danom prípade bol rozhodcovský rozsudok. Z uvedeného teda nesporne vyplýva, že predmetné poverenie bolo vydané po 108 dňoch, rozhodne nie s omeškaním viac ako 158 dní, ako uvádza žalobca v žalobe.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad kumulatívneho splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v prvostupňovom súdom citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné a to aj z ustálenej judikatúry vyvodiť, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorý nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý

vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na uplatnené náhrady z údajného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia žiadosti súdu.

V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase doručenia predmetnej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia Okresnému súdu Senica (od 01.06.2010 do 31.05.2011), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V zmysle § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v čase predmetného konania Okresného súdu Senica zákonná lehota 15 dní na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi pre exekučné tituly, ktorými sú rozhodnutia rozhodcovských súdov, ako tomu bolo i v danom prípade, neplatila a teda zákon vydanie rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora v prípade, že exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok žiadnou lehotou nelimitoval. Odhliadnuc od uvedeného zákonná lehota 15 dní od doručenia žiadosti v zmysle cit. ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom na jeho znenie platí iba vtedy, ak súd vydá poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie. Na rozhodnutie súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora ale zákon v citovanom ustanovení žiadnu zákonnú lehotu nestanovuje. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd zhodne s prvostupňovým uzatvára, že postupom dotknutého súdu v danej veci nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu, že by súd nedodrжал zákonné lehoty a teda k porušeniu povinnosti súdu vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Obdobné závery prijal už i ÚS SR v Náleze sp. zn. II.ÚS 520/2012-39 zo dňa 10.07.2013. Závery prvostupňového súdu v tomto smere sú preto plne správne.

Pokiaľ ide o posúdenie nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Senica v danej veci, ktoré by malo spočívať všeobecne v zbytočných prieťahoch pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné poukázať na to, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov už bolo rozhodnuté oprávneným orgánom. V dotknutej veci neboli žiadnym z príslušných orgánov konštatované prieťahy v konaní (napríklad v dôsledku sťažnosti žalobcu na prieťahy, v dôsledku žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, v dôsledku rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní sudcu, prípade rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorých by bolo konštatované, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov), pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je orgánom kompetentným pre vyslovenie takéhoto záveru. Ako na to poukazuje dôvodová správa k novele § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinnnej od 01.01.2013, pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR jeho postup by mal byť preskúmaný súdom

nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní sú oprávnené iba zákonom zmocnené orgány. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákonodarca možnosť súdu vychádzať len z takýchto podkladov v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, výslovne zakotvil v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. až s účinnosťou od 01.01.2013.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok navrhovateľa, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, resp. ujmom.

S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd s použitím § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.